

REZOLUCJA ⁽¹⁾
w sprawie sytuacji w Kenii

Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE,

- na posiedzeniu w Lublanie (Słowenia) w dniach 17–20 marca 2008 r.,
 - uwzględniając art. 17 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając cenną rolę Kenii w promowaniu pokoju w regionie,
 - uwzględniając wytyczne Afrykańskiej karty praw człowieka i ludów dotyczące przeprowadzania demokratycznych wyborów,
 - uwzględniając Deklarację Unii Afrykańskiej z 2002 r. w sprawie zasad regulujących demokratyczne wybory w Afryce,
 - uwzględniając decyzję Zgromadzenia Unii Afrykańskiej w sprawie sytuacji w Kenii po wyborach prezydenckich w dniu 27 grudnia 2007 r., podjętą na posiedzeniu, które odbyło się w Addis Abebie w dniach 31 stycznia–2 lutego 2008 r. (10. sesja zwyczajna),
 - uwzględniając Pakt bezpieczeństwa, stabilności i rozwoju w regionie Wielkich Jezior, podpisany dnia 16 grudnia 2006 r. w Nairobi (Kenia) przez szefów państw i rządów krajów z regionu Wielkich Jezior,
 - uwzględniając Deklarację zasad międzynarodowej obserwacji wyborów oraz Kodeks postępowania międzynarodowych obserwatorów wyborów, upamiętnione przez ONZ dnia 27 października 2005 r.,
 - uwzględniając oświadczenie dotyczące wstępnych wyników misji obserwacji wyborów Unii Europejskiej (EUEOM) do Kenii z dnia 1 stycznia 2008 r. oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w Kenii z dnia 17 stycznia 2008 r.,
 - uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony, podpisaną w Kotonu dnia 23 czerwca 2000 r. (umowę z Kotonu), ze zmianami wprowadzonymi w Luksemburgu dnia 25 czerwca 2005 r., a w szczególności jej art. 8 i 9,
 - uwzględniając cenne wysiłki Organizacji Narodów Zjednoczonych służące znalezieniu rozwiązania tej sytuacji kryzysowej,
- A. mając na uwadze, że ogromna liczba obywateli Kenii, korzystając ze swoich praw demokratycznych, udała się w dniu 27 grudnia 2007 r. do urn wyborczych, by wybrać prezydenta, władze parlamentarne i samorządowe; mając na uwadze, że w wyborach tych dziewięć partii wystawiło swoich kandydatów na prezydenta, w tym prezydenta Mwai Kibakiego z Partii Jedności Narodowej (PNU) i Ralię Odingę z Pomarańczowego Ruchu Demokratycznego (ODM),
- B. mając na uwadze, że cały okres kampanii i wybory miały pokojowy charakter i powszechnie przestrzegano swobody zrzeszeń oraz wolności słowa i zgromadzeń; mając jednak na uwadze fakt, że kampania charakteryzowała się również etniczno-politycznymi podziałami, które przyczyniły się do niestabilnej sytuacji w okresie przedwyborczym,
- C. mając na uwadze, że dwie największe partie, Pomarańczowy Ruch Demokratyczny i Partia Jedności Narodowej oraz ich partie stowarzyszone zdobyły odpowiednio 103 i 104 mandaty z 210 w parlamencie kenijskim,
- D. mając na uwadze, że międzynarodowi i krajowi obserwatorzy stwierdzili, że, ogólnie rzecz ujmując, proces wyborczy przed etapem zestawienia wyników był dobrze zarządzany oraz że wybory parlamentarne można byłoby uznać w dużej mierze za sukces, natomiast proces liczenia głosów w wyborach prezydenckich był pozbawiony wiarygodności i w związku z tym obserwatorzy wyrazili wątpliwości co do dokładności wyników,
- E. mając na uwadze, że ogółem Kenijska Komisja Wyborcza (KKW) w sposób prawidłowy zarządzała procesem wyborczym, lecz na etapie liczenia głosów w wyborach prezydenckich nie wykazała się bezstronnością, przejrzystością i zachowaniem zasady poufności, a w szczególności niezależnością niezbędną do organizowania wiarygodnych wyborów,

(¹) Przyjęta przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE w dniu 20 marca 2008 r. w Lublanie (Słowenia).

- F. mając na uwadze, że napięta atmosfera po ogłoszeniu wyników wyborów prezydenckich doprowadziła do aktów przemocy i podpażeń na tle etnicznym, w wyniku których ponad 1 000 osób poniosło śmierć, ponad 300 000 osób zostało przesiedlonych, a około 10 000 Kenijczyków postanowiło szukać schronienia w Ugandzie, co wywołało ogromny kryzys humanitarny,
- G. mając na uwadze, że akty przemocy były bardzo brutalne na niektórych obszarach, co stanowiło zagrożenie nie tylko dla bezpieczeństwa setek tysięcy Kenijczyków, lecz również dla różnych aspektów życia codziennego, w tym transakcji gospodarczych, edukacji i zdrowia,
- H. mając na uwadze, że tymczasowe zamieszki w Kenii miały wpływ na działalność gospodarczą w regionie i niszczące skutki dla sąsiadów nieposiadających dostępu do morza; mając na uwadze, że ceny podstawowych produktów niezbędnych do życia stale rosną, a wiele osób straciło pracę,
- I. mając na uwadze, że starania ówczesnego przewodniczącego Unii Afrykańskiej, prezydenta Republiki Ghany Johna Kufuora stworzyły fundamenty ułatwiające dialog podjęty przez byłego sekretarza generalnego ONZ Kofiego Annana, wspieranego przez Graę Machela i byłego prezydenta Benjamina Mkapę, który ma na celu rozstrzygnięcie sporu,
- J. mając na uwadze, że rząd Kenii i Pomarańczowy Ruch Demokratyczny podjęły kenijski dialog krajowy i rozmowy pojednawcze ułatwione przez Kofiego Annana, które zakończyły się krajowym porozumieniem w sprawie utworzenia wielkiej koalicji rządowej,
1. z zadowoleniem przyjmuje dojrzałość obywateli Kenii w zakresie wprowadzania demokracji, czego przykładem są pokojowe wybory przeprowadzone w dniu 27 grudnia 2007 r.;
 2. wyraża głębokie ubolewanie z powodu śmierci niewinnych osób i krytycznej sytuacji humanitarnej spowodowanej powyborczymi aktami przemocy;
 3. potępia wszelkie dotychczasowe akty przemocy, których sprawcy nie mogą pozostać bezkarni, i podkreśla konieczność ochrony praw człowieka wszystkich Kenijczyków, położenia kresu przypadkom wykorzystywania i gwałtów oraz zapewnienia przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego;
 4. wyraża głębokie ubolewanie z powodu śmierci Melitusa Were'a i Davida Kimutai Too, dwóch nowo wybranych członków parlamentu, i solidaryzuje się z parlamentem kenijskim po tej stracie;
 5. wzywa do pilnego i szczegółowego zbadania wszystkich aktów przemocy przy wykorzystaniu właściwych środków i w sposób, który pomoże przywrócić zaufanie obywateli Kenii do demokracji;
 6. wzywa również rząd Kenii do zagwarantowania, że w sprawie przestępstw określonych w ustawie o przestępstwach wyborczych będą prowadzone bezstronne i rygorystyczne dochodzenia, a sprawcy zostaną pociągnięci do odpowiedzialności za swoje czyny, i w tym kontekście zaleca utworzenie komisji śledczej ds. wyborów;
 7. ponownie wzywa władze kenijskie do zapewnienia odpowiedniej ochrony i wsparcia wszystkim osobom przesiedlonym, bez względu na to, gdzie przebywają, i bez dyskryminacji etnicznej, oraz do spełnienia podjętych zobowiązań w zakresie praw społecznych i gospodarczych osób przesiedlonych (dostęp do żywności, opieki medycznej i edukacji), ponownego zasiedlenia się i sporów o ziemię;
 8. wzywa wszystkie strony do ustanowienia i promowania szeregu środków służących budowie zaufania, aby wesprzeć bezpieczny powrót i ponowne osiedlanie się uchodźców i osób wewnętrznie przesiedlonych;
 9. wyraża głębokie zaniepokojenie skutkami kryzysu politycznego, jego niszczącym wpływem na społeczno-gospodarczy rozwój kraju oraz jego gospodarczymi skutkami dla państw ościennych, które są w znacznej mierze uzależnione od kenijskiej infrastruktury i w których sytuacja humanitarna ulega destabilizacji z powodu kryzysu w Kenii;
 10. zdecydowanie potępia wzrost poziomu przemocy na tle seksualnym, będący wynikiem zamieszek politycznych, i wyraża szczególne zaniepokojenie ciężkim losem kobiet i dziewcząt w obozach dla uchodźców; w tym kontekście wzywa władze kenijskie do zapewnienia ofiarom odpowiedniej opieki medycznej i apeluje do służb policyjnych, by zachęcały ofiary do zgłaszania przestępstw i by poważnie traktowały wszystkie zgłoszenia aktów przemocy na tle seksualnym;

11. z zadowoleniem przyjmuje podjęcie przez rząd Kenii i Pomarańczowy Ruch Demokratyczny pokojowych poszukiwań rozwiązania kryzysu politycznego będącego wynikiem wyborów prezydenckich z dnia 27 grudnia 2007 r.;
 12. z zadowoleniem przyjmuje krajowe porozumienie pomiędzy rządem a Pomarańczowym Ruchem Demokratycznym w sprawie podziału władzy; wzywa do trwałego wdrażania tego porozumienia oraz do przyspieszenia wsparcia w celu umocnienia pokoju i bezpieczeństwa;
 13. popiera parlament kenijski za wprowadzenie instrumentów prawnych i konstytucyjnych koniecznych do funkcjonowania tego porozumienia; gratuluje parlamentowi jednogłośniego zatwierdzenia w dniu 18 marca 2008 r. projektu ustawy o zmianie konstytucji Kenii oraz projektu ustawy o porozumieniu krajowym i pojednaniu, mające na celu wprowadzenie w życie porozumienia w sprawie podziału władzy;
 14. zwraca uwagę na starania obu stron mające na celu przywrócenie porządku w kraju poprzez poszanowanie państwa prawa, co jest niezbędne do zapewnienia spokoju i bezpieczeństwa we wszystkich częściach kraju, i poszanowanie ludzkiego życia i własności prywatnej;
 15. pochwała społeczność międzynarodową, w szczególności instytucje AKP-UE, UE, Unię Afrykańską, Międzyrządowy Organ ds. Rozwoju (IGAD), Wspólnotę Wschodnioafrykańską (EAC) i panel wybitnych osobistości Afryki, w tym byłych szefów państw, za ich ogromne zainteresowanie i pozytywny wkład w proces poszukiwania rozwiązań pokojowych;
 16. podkreśla, że ich reakcja stanowiła odzwierciedlenie uzgodnionej na szczeblu międzynarodowym podstawowej zasady odpowiedzialności za ochronę;
 17. z zadowoleniem przyjmuje pomoc humanitarną ze strony społeczności międzynarodowej;
 18. pochwała rząd, obywateli i prezydenta Ugandy, Yoweria Museveniego, za przyjęcie uchodźców z Kenii i zapewnienie im bezpieczeństwa i pomocy humanitarnej; z zadowoleniem przyjmuje również starania podjęte przez prezydenta Yoweriego Museveniego jako przewodniczącego szczytu EAC i posiedzenia szefów rządów państw Wspólnoty Narodów;
 19. z zadowoleniem przyjmuje starania podjęte przez Kofiego Annana i panel wybitnych osobistości Afryki mające na celu pomoc Kenii w rozstrzygnięciu sporu politycznego; z zadowoleniem przyjmuje również decydujące działanie obecnego przewodniczącego Unii Afrykańskiej, Jakaya M. Kikwetego, prezydenta Zjednoczonej Republiki Tanzanii;
 20. wzywa do przedsięwzięcia konkretnych środków w celu ustanowienia w pełni bezstronnej komisji wyborczej, która w przyszłości będzie w stanie lepiej przeprowadzić wolne i sprawiedliwe wybory, oraz do przeprowadzenia koniecznych reform: sądowniczej, konstytucyjnej i instytucjonalnej;
 21. apeluje, aby wszelkie przeglądy prawa krajowego uwzględniały okres przedwyborczy, wyborczy i powyborczy, aby umożliwić wprowadzenie wiarygodnych i skutecznych mechanizmów odszkodowawczych na wypadek skarg wyborczych;
 22. wyraża zaniepokojenie tendencją do pluralizmu politycznego zmierzającego w kierunku podziałów etnicznych w ramach procesów demokratyzacji i wzywa do przeprowadzenia poważnej analizy tej kwestii;
 23. ponownie wzywa wszystkie strony do wypełnienia swoich obowiązków poprzez konstruktywne i pełne zaangażowanie w proces pojednania, współpracując w ramach dialogu na temat wszystkich kwestii, w tym reformy systemu wyborczego, reformy konstytucyjnej i dotyczącej zagadnień płci, oraz do uzgodnienia trwałego, konsensualnego politycznego rozwiązania tego kryzysu;
 24. wzywa społeczeństwo obywatelskie Kenii, organizacje religijne i obywateli Kenii do wsparcia i promowania procesu pojednania;
 25. wzywa społeczność międzynarodową do udzielenia odpowiedniej pomocy na rzecz odbudowy obszarów dotkniętych kryzysem, w tym na rzecz pilnego ponownego osiedlania się osób przesiedlonych, koncentrując się w szczególności na obszarach wiejskich i slumsach;
 26. wzywa władze kenijskie do rozwiązania problemu nierówności ekonomicznych pomiędzy bogatymi i ubogimi w celu umożliwienia bardziej zrównoważonego podziału bogactwa w kraju; wzywa je również do uwzględnienia kwestii leżących u podstaw tego problemu, takich jak własność ziemi, które osłabiły sprawowanie rządów w kraju;
 27. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji Radzie AKP-UE, Komisji Europejskiej, Unii Afrykańskiej, Parlamentowi Panafrykańskiemu, IGAD, EAC, Zgromadzeniu Legislacyjnemu EAC oraz rządowi i parlamentowi Kenii.
-